

INFORME SOBRE LA JORNADA ORGANITZADA PER LES ADICS EN XARXA EN EL MARC DEL PACTE NACIONAL PER LA LLENGUA

El 8 de juny les Adics en Xarxa vàrem organitzar una jornada de debat i de treball en el marc del Pacte Nacional per la Llengua (PNL) titulada *Per una administració catalana i en català*. La jornada va ser conduïda per la senyora Mireia Plana Franch, treballadora de la Generalitat de Catalunya, especialitzada en temes de normalització lingüística, comunicació, formació i participació ciutadana, i vicepresidenta de la Plataforma per la Llengua.

La sessió, que va tenir una durada d'unes dues hores i mitja, es va desenvolupar en format híbrid:

- en presencial va tenir lloc a l'edifici de la Torre Muñoz, del passeig de Gràcia, 105, de Barcelona;
- en línia a través de Youtube.

1. Introducció

L'objectiu de la jornada era reflexionar sobre la situació del català a l'Administració, conscients del retrocés de la llengua, i recollir propostes adreçades al conjunt de l'Administració.

La conductora de la sessió va fer referència a unes dades numèriques per mostrar la fotografia de la situació actual del català. En concret, va fer esment de l'enquesta dels usos lingüístics, com a dades significatives, destaquem:

- ⇒ 8 de cada 10 catalanoparlants ens adrecem en castellà quan ens interpel·len en castellà;
- ⇒ el 53,1 % dels residents de Barcelona i de l'àmbit metropolità empra el català poc o gens;
- ⇒ en l'àmbit de la justícia, només el 7,4% de les sentències que s'emeten a Catalunya són en català;
- ⇒ en l'àmbit de l'educació, la dada més significativa és que els alumnes de quart d'ESO, sobre una puntuació màxima de 100 punts, treuen una mitjana de 74 en llengua catalana i de 77,9 en llengua castellana;
- ⇒ en l'àmbit social, s'ha de considerar que parlar català és el quart motiu de discriminació per darrere del racisme i la xenofòbia, la LGTBI-fòbia i la discapacitat.

2. Àmbits

Es concreten tres grans àmbits per treballar en aquesta jornada.

- Coneixement de la llengua: quin coneixement hi ha de la llengua?
- Usos: quin ús es fa de la llengua?
- Drets: el dret de parlar en català.

3. Dinàmiques per recollir propostes

Per recollir propostes es van fer dues dinàmiques que consistien en una primera reflexió individual a partir de preguntes llançades per la conductora de la sessió . Aquestes reflexions es treballaven en grups reduïts per, finalment, exposar-les al conjunt dels assistents. Les persones participants anaven anotant les reflexions en post-its, que en el moment de l'exposició comuna s'enganxaven en una pissarra.

3.1. Primera dinàmica: què podem fer com a treballadors públics per tal de millorar internament la presència del català?

Preguntes llançades per generar reflexió:

- En els usos orals interns i externs, s'escolta parlar català als passadissos dels llocs de treball?, l'atenció telefònica en quin idioma es fa?
- En els usos escrits, tota la retolació formal i informal és en català? i els continguts de les intranets?
- En la contractació, les màquines de venda automàtica, l'idioma dels navegadors dels vehicles del Departament d'Interior,... són en català?
- Formació: s'ofereixen cursos de reciclatge de català?, els materials que es donen als cursos en quin idioma són?, hi ha docents especialitzats en català?, es troba a faltar la Xarxa Tècnica de Política Lingüística i la figura dels planificadors lingüístics?

Propostes recollides:

- Elaboració d'un protocol lingüístic o manual d'estil que es doni a les noves incorporacions de personal, que es comuniqui i refresqui periòdicament; també ha d'haver-hi responsables perquè es complexi.
- Assegurar el compliment de les clàusules lingüístiques en l'adjudicació dels contractes.
- Vetllar perquè les traduccions de denúncies de persones estrangeres es redactin en català tant als cossos policials com als departaments.
- Vetllar, des dels departaments, de manera constant per l'ús del català.
- Garantir el compliment de la normativa lingüística.
- Fomentar l'ús del català informal i formal a l'organització.
- Liderar políticament l'organització en l'ús normal del català a l'organització.
- Vetllar perquè els anuncis de l'ATRI siguin en català (el tauler d'anuncis OBIS; ofertes de béns i serveis d'empreses privades,...).
- Dur a terme una diagnosi interna per servei, edifici, agència i ajuntament.
- Oferir cursos de reciclatge al treballadors públics.
- Aprovar una llei com la del Quebec, que impliqui el coneixement de la llengua per a una integració plena.
- Donar indicacions perquè s'usi sempre el català en l'atenció ciutadana, llevat que el ciutadà digui expressament que no l'entén.
- Formar els treballadors públics en gestió lingüística (no pressuposar que, segons l'origen dels ciutadans, poden no entendre el català).
- Organitzar una campanya de cursos de conscienciació lingüística per als treballadors públics.
- Valorar que la Secretaria de Política Lingüística no hauria d'estar adscrita al Departament de Cultura, sinó a un departament més transversal, com podria el Departament de la Presidència. Plantejar la creació d'una conselleria de Política Lingüística.
- Recordar tota la legislació en matèria lingüística i recordar que s'ha d'aplicar.
- Recordar que som servidors públics i ens devem a la ciutadania i representem les institucions catalanes.

- Conscienciar les treballadores i treballadors públics que estem en emergència lingüística (elaborar píndoles informatives i formatives).
- Recuperar els tècnics de planificació lingüística (TPL) i retornar les seves tasques a l'objectiu per al qual van ser creats, no reduir el potencial de la figura del planificador a tasques de correcció lingüística i assessorament.
- Contractar serveis interns (neteja, màquina de marcatges, venda automàtica,...) en català, ja que habitualment són en castellà.
- Fer un seguiment acurat en la contractació de personal, ja que, tot i que el coneixement del català és un requisit, no es fa el seguiment del compliment real de l'ús ni de la qualitat.
- Transmetre a les treballadores i treballadors públics que l'ús del català com a llengua d'ús prioritari a l'Administració no és una decisió personal, sinó un deure del servidor públic.
- Potenciar seriosament la utilització de l'aranès i de la llengua de signes en català.
- Recordar a les policies locals i als mossos d'esquadra que es dirigeixen en castellà a la ciutadania que són servidors públics i que, com a tals, la llengua d'ús general i prioritari dels seus cossos és el català.

3.2. Segona dinàmica: què podria fer l'Administració per millorar externament la presència del català?

Preguntes llançades per generar reflexió:

- Com s'està fent l'atenció ciutadana o l'atenció telefònica?
- Com es gestionen les xarxes socials?
- Els programaris són en català?
- En l'àmbit de la justícia i del serveis penitenciaris, als interns se'ls parla en català?
- En l'àmbit de la salut, què passa amb el personal sanitari que ha vingut de fora?
- En l'àmbit de la cultura, per què no s'acaba d'aprofitar el marge màxim d'ús del català que la llei del cinema i l'audiovisual, ara retallada, permet?

Propostes recollides:

- En l'àmbit de la recerca: potenciar l'ús i el prestigi acadèmic i de producció científica en català.
- En l'àmbit audiovisual i del món digital: exigir a les empreses col·laboradores i prestadores de serveis l'ús prioritari del català. Augmentar del 3% fins al 25% (el percentatge màxim que permet la llei) el nombre de pel·lícules que s'emeten en català a les sales de cinema.
- En relació al Consell de l'Audiovisual de Catalunya: potenciar llicències de ràdio i televisió a empreses que prioritzin i fomentin la llengua a l'hora de màxima audiència: la televisió i els mitjans de comunicació han de ser sempre, com a mínim, en català; no s'han d'admetre anuncis en altres llengües.
- Garantir que els cursos de formació ocupacional són en català, així com també el material.
- Assegurar el seguiment del compliment de les clàusules lingüístiques en la contractació pública. El més important és que hi hagi voluntat política, no es pot deixar tot al voluntarisme de la gent.
- Demanar codis de foment de la llengua a les empreses que reben subvencions públiques.
- Fer complir, mitjançant la inspecció, el compliment de la Llei de política lingüística en la contractació de treballadors que presten serveis a través de convenis, subvencions o empreses, així com també en altres entitats externes.

- Garantir que totes les empreses públiques o concessionàries tinguin la documentació en català (per exemple, els impresos de la ITV). Crear un cos d'inspecció lingüística.
- Assegurar el compliment de la legislació lingüística en comerços i restaurants (rètols, cartes, etc.).
- Fer feina de carrer (xarxa de gent), amb dinamitzadors lingüístics en el comerç i la restauració, per assegurar que la retolació i les ofertes de productes i serveis estiguin en català (especialment les cartes). Fer campanyes periòdiques, si cal sense sancionar.
- Fomentar el reciclatge del català mitjançant la formació continuada, que s'hauria de valorar de cara el complement de productivitat.
- Prioritzar la contractació amb empreses que fomentin el català internament i externament (empreses amb el segell de "lingüísticament responsable").
- Vetllar perquè les contractacions dels cossos de sanitaris garanteixin el coneixement del català del seu personal.
- Demanar que els càrrecs responguin sempre les entrevistes en català, encara que els mitjans o els entrevistadors i tertulians siguin de parla no catalana.
- Donar ajudes per a la promoció de la cultura en català (teatre, audiovisuals, música, etc.).
- Crear referents lingüístics a les televisions públiques.
- Fer campanyes de dret i sensibilització perquè els catalanoparlants no continuem amb el complex o sentiment de culpabilitat en adreçar-nos en català, i perquè els infants trobin llaminer el català.
- Aplicar el Codi de consum.
- Fomentar el català com a incentiu, valorar la productivitat basada en insígnies d'ús del català (*badgets*).
- Exigir a l'Estat espanyol que augmenti els continguts en català a les webs oficials (actualment només l'1% de les webs estatals són en català).
- Garantir sempre i sense excepcions el dret de parlar català a Catalunya.
- Crear formació en gestió sociolingüística.
- Dissenyar campanyes del tipus "El català és sexi".
- Condicionar l'adjudicació de llicències a la demostració de responsabilitat lingüística.

4. Conclusió

A les treballadores i treballadors públics ens preocupa la davallada del català a l'Administració i a la societat en general.

Arran de la Jornada organitzada per les Adics en xarxa, aquest informe recull les propostes que varen resultar fruit del debat participatiu de la sessió que va tenir lloc el dia 8 de juny de 2022. La intenció ha de ser que aquestes propostes s'integrin en el Pla Nacional de la Llengua i que es portin a terme.

